



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.17.5.2025

Pan
Piotr Antoni Świtalski
P.T. Chargé d'affaires a.i.
Ambasada RP w Nowym Delhi
50-M Shantipath, Chanakyapuri,
New Delhi 110021

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

**P/25/081 - Wykorzystanie przez placówki zagraniczne środków finansowych
przeznaczonych na ich utrzymanie**

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Nowym Delhi ¹ , 50-M Shantipath, Chanakyapuri, New Delhi 110021.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Antoni Świtalski, Chargé d'affaires a.i. od 20 stycznia 2025 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: - Sebastian Domżański, Chargé d'affaires a.i. od 2 sierpnia 2023 r. do 19 stycznia 2025 r., - Jarosław Groberek, Chargé d'affaires a.i. od 4 kwietnia 2023 r. do 1 sierpnia 2023 r., - Adam Burakowski, Ambasador nadzwyczajny i pełnomocny Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Indii od 1 stycznia 2020 r. do 3 kwietnia 2023 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prowadzenie ksiąg rachunkowych i sporządzanie sprawozdań budżetowych placówki zagranicznej. 2. Realizacja wydatków bieżących i majątkowych placówki zagranicznej. 3. Stan wyposażenia placówki zagranicznej w składniki rzeczowego majątku trwałego i ruchomego w stosunku do wykonywanych zadań i osiągania założonych celów. 4. Realizacja wydatków na świadczenia przysługujące członkom służby zagranicznej wykonującym obowiązki służbowe w placówce zagranicznej oraz na dodatki zagraniczne.
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2020 r. – 2025 r. (do czasu zakończenia czynności kontrolnych).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.
Kontrolerzy	Mariusz Rycerski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LRZ/104/2025 z 20 sierpnia 2025 r. Łukasz Tur, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/105/2025 z 20 sierpnia 2025 r.

(akta kontroli tom I str. 3- 9)

¹ Dalej: *Ambasada* lub *Placówka*.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Środki finansowe, wyposażenie oraz stan obiektów Ambasady RP w Nowym Delhi były niewystarczające i nieadekwatne do rangi oraz znaczenia tej misji dyplomatycznej.⁴ W konsekwencji nie zapewniono właściwej reprezentacji Rzeczypospolitej Polskiej ani odpowiednich warunków do realizacji powierzonych zadań. Przyczyną takiego stanu były wieloletnie zaniedbania w zakresie finansowania i utrzymania infrastruktury Placówki.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że działalność Ambasady RP w Nowym Delhi zasadniczo była prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wewnętrznymi regulacjami Ministerstwa Spraw Zagranicznych (MSZ). Zatrudnienie utrzymywano w granicach ustalonego przez MSZ limitu etatów, a realizacja zadań odbywała się w ramach posiadanych środków finansowych. Wydatki bieżące i majątkowe Placówki ponoszone były w sposób prawidłowy i zgodny z zasadami należytego zarządzania finansami. Księgi rachunkowe prowadzone były, co do zasady, w sposób prawidłowy, zapewniający rzetelność i wiarygodność danych. Sprawozdania finansowe sporządzano terminowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości polegały na nierozliczeniu różnic inwentaryzacyjnych ujawnionych w wyniku inwentaryzacji przeprowadzonej w 2024 r. W ocenie NIK, niedokonanie pełnego rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych świadczy o niewystarczającej skuteczności procedur kontroli finansowej Placówki. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia również zaniechanie dochodzenia w IV kwartale 2020 r., w II, III i IV kwartale 2021 r. oraz w latach 2022-2023, udziału w kosztach wspólnych Placówki przypadającego na Ataszat Obrony.

Działania Kierownika Placówki w zakresie utrzymania obiektów Ambasady w latach 2020-2025 należy ocenić jako niewystarczające. Niski poziom wydatków majątkowych świadczy o ograniczonej efektywności w planowaniu i realizacji inwestycji, co przełożyło się na brak trwałej poprawy stanu technicznego obiektów. W okresie objętym kontrolą nie wykonano wszystkich zaleceń po kontrolach okresowych budynków. Pomimo podejmowania doraźnych prac remontowych nie zapewniono utrzymania budynków w należytym stanie technicznym, a także reprezentacyjnego charakteru obiektów, adekwatnego do funkcji pełnionych przez Ambasadę. Działalność Ambasady w zakresie gospodarowania majątkiem oraz realizacji zadań inwestycyjno-remontowych

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Znaczenie Ambasady RP w Nowym Delhi wynika zarówno z rangi państwa przyjmującego, jak i roli jaką powinna odgrywać Placówka w rozwijaniu polsko-indyjskich stosunków politycznych, gospodarczych, kulturalnych i naukowych. Ambasada RP w Republice Indii posiada akredytację w sześciu innych państwach, kompetencje terytorialne Ambasady RP w Republice Indii obejmują Indie oraz sześć państw dodatkowej akredytacji, Afganistan, Bangladesz, Butan, Nepal, Sri Lanka i Malediwy.

Indie zajmują siódme miejsce wśród największych państw świata pod względem powierzchni, wynoszącej około 3,3 miliona km². Państwo to cechuje się wyjątkowym potencjałem demograficznym – w 2025 roku liczba ludności została oszacowana na ponad 1,46 miliarda osób, co oznacza, że obecnie kraj ten jest najludniejszym na świecie.

Indie, pomimo trudnej sytuacji globalnej, były najszybciej rozwijającą się gospodarką na świecie, ze stopą wzrostu na poziomie 6,5% w roku fiskalnym 2024/25.

w latach objętych kontrolą miała charakter zachowawczy i ograniczała się do działań niezbędnych dla utrzymania bieżącej funkcjonalności obiektów. Brak kompleksowych planów inwestycyjnych i remontowych uniemożliwił systematyczne prowadzenie prac modernizacyjnych, co w dłuższej perspektywie może prowadzić do dalszej degradacji substancji budowlanej.

Segmenty kompleksu Ambasady A, B i C pozostawały nieużytkowane od 2013 r., co świadczy o niewykorzystaniu potencjału posiadanych nieruchomości i stanowi nieefektywne gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa. Pomimo podejmowanych przez Kierownika Placówki działań w celu wynajmu powierzchni przedstawicielstwom innych państw Unii Europejskiej lub instytucji międzynarodowych, nie opracowano planu zagospodarowania, ani przywrócenia funkcjonalności tych obiektów. Utrzymujący się stan sprzyja postępującej degradacji technicznej budynków oraz zwiększa koszty ich utrzymania.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli niezbędne jest zwiększenie efektywności zarządzania posiadanym majątkiem oraz opracowanie kompleksowych planów inwestycyjnych i remontowych, które umożliwią racjonalne wykorzystanie środków finansowych i zapewnią utrzymanie obiektów w stanie odpowiadającym randze Placówki.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Prowadzenie ksiąg rachunkowych i sporządzanie sprawozdań budżetowych placówki zagranicznej.

Opis stanu
faktycznego

Placówka posiadała dokumentację określającą przyjęte zasady rachunkowości i wprowadzone w formie pisemnej procedury dotyczące zaciągania zobowiązań finansowych, dokonywania wydatków ze środków publicznych, kontroli i obiegu dokumentów. Kierownik jednostki powierzył głównemu księgowemu obowiązki, o których mowa w art. 54 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶ (dalej *ufp*). Osoba zatrudniona na stanowisku Głównego Księgowego spełniała wymogi formalne określone w przepisach art. 54 ust. 9 *ufp*.

Obowiązująca w trakcie kontroli *Dokumentacja opisująca przyjęte zasady (politykę) rachunkowości w Ambasadzie RP w Nowym Delhi*, wprowadzona w życie z dniem 20 lutego 2025 r., zawierała wszystkie obligatoryjne elementy wskazane w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷ (dalej *uor*), tj.:

- określenie roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych,
- metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego,
- sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym: zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej oraz dodatkowo zakładowego planu kont dla waluty dodatkowej (INR – Rupia indyjska) w Ambasadzie RP

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

- w Nowym Delhi, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej,
- wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe, opis systemu przetwarzania danych (wykaz komputerowych zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe przechowywany na dysku wspólnym FKWIN w lokalizacji [\\plwar-fs04\fkwin\Nowe_Delhi_A](#)),
- opis systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów załączniki 3 i 4 przechowywane były w Biurze Informatyki i Telekomunikacji MSZ.

Księgi rachunkowe Ambasady prowadzone były przy użyciu Programu księgowego placówek FKWIN. W trakcie kontroli, od dnia 30 czerwca 2025 r. wersją aktualną i obowiązującą programu była wersja 12.1.4.

(akta kontroli: tom II str. 1-61)

Obowiązująca w trakcie kontroli Instrukcja w sprawie obiegu dokumentów i dowodów księgowych, zatwierdzona przez Kierownika Placówki w dniu 20 lutego 2025 r., spełniała wymogi określone w przepisach art. 21 ust. 1 pkt 6 uor, tj. każdy dokument księgowy powinien zawierać stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach oraz podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

(akta kontroli: tom II str. 62-81)

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzenia, kwartalnych i rozszerzonych sprawozdań budżetowych za I półrocze i na koniec roku, w tym zgodność z ewidencją księgową danych wykazanych w tych sprawozdaniach za lata 2000-2005 I półrocze:

- z wykonania wydatków w układzie planu,
- z rozliczenia środków pieniężnych placówek – w walucie dotacji i w walucie miejscowej (Rb-23 PL),
- z wykonania planu dochodów budżetowych placówki (Rb-27 PL),
- z wykonania planu wydatków budżetowych placówki (Rb-28 PL),
- z wykonania planu dochodów placówki – art. 163 ufp (Rb-34 PL),

Sprawozdania w okresie objętym kontrolą były sporządzane i przekazywane w terminach określonych w załączniku do pisma Dyrektora Biura Finansów MSZ *Sposób oraz terminy przekazywania sprawozdań*. Analiza ww. sprawozdań wykazała, że zostały one sporządzone prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a ujęte w nich kwoty były zgodne z danymi ujętymi w ewidencji księgowej.

(akta kontroli: tom III str. 1-349)

W oparciu o zapisy konta 130 Rachunek bieżący jednostki, kontroli poddano wydatki udokumentowane dowodami księgowymi (fakturami, notami) zrealizowane z § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia i § 4300 Zakup usług pozostałych, po 3 dowody z lat 2020-2024 oraz 2 dowody z 2025 r., obejmujące wydatki o najwyższej wartości. W wyniku weryfikacji dowodów księgowych stwierdzono, że w większości właściwie odzwierciedlały one zdarzenia gospodarcze oraz zatwierdzane były do wypłaty przez upoważnione do tego osoby.

(akta kontroli: tom III str. 48; 129; 194; 244; 286; 317)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) na fakturach:

- VAT nr 29/05/2020 z 21 maja 2020 r. za *Wykonanie kontroli stanu technicznego – przeglądów pięcioletnich budowlanych i elektrycznych – jedenastu budynków Ambasady RP w Nowym Delhi zgodnie z umową nr 13/2019 z dnia 06.11.2019 r. na kwotę 5 270,48 EUR*
- TAX INVOICE AE/2021-2022/007 z 19 października 2021 r. na zakup lekkiego oleju opałowego do ogrzewania ciepłej wody na kompleksie Ambasady 12 tys. litrów na kwotę 864 940 INR,
nie zamieszczono sposobu ujęcia w księgach rachunkowych (dekretacja), nie było również potwierdzenia sprawdzenia dowodu pod względem formalno-rachunkowym. Ponadto stwierdzono brak kontrasygnaty głównego księgowego, będącej potwierdzeniem działań kontrolnych w zakresie zgodności operacji z planem finansowym, a także kompletności i rzetelności dokumentów,
- 2) na wniosku o zwrot opłaty 915 INR za naukę dziecka w szkole z dnia 6 sierpnia 2021 r. brak było kontrasygnaty głównego księgowego, będącej potwierdzeniem działań kontrolnych w zakresie zgodności operacji z planem finansowym, a także kompletności i rzetelności dokumentów,
- 3) na karcie przesiedleniowej z dnia 30 marca 2020 r. oraz dowodzie wypłaty KW nr 3 z dnia 31 marca 2020 r. na kwotę 1 212,88 EUR brak było kontrasygnaty głównego księgowego, będącej potwierdzeniem działań kontrolnych w zakresie zgodności operacji z planem finansowym, a także kompletności i rzetelności dokumentów, a także zatwierdzenia do wypłaty,
- 4) faktura VAT nr 12/25/2020 z 17 grudnia 2021 r. za wykonanie *Etap I – zakup i dostawa urządzeń SZT zgodnie z par. 2 ust. 1 pkt. 1 umowy nr AMB.NDE.7129-1/2021 z 26.11.2021 r.*, na kwotę 13 171,87 EUR nie została w żaden sposób opisana, tj. nie zamieszczono sposobu jej ujęcia w księgach rachunkowych (dekretacja), nie zostało potwierdzone wykonanie usługi, nie było potwierdzenia sprawdzenia dowodu pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości dowód księgowy powinien zawierać m.in. stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu jego ujęcia w księgach rachunkowych (dekretacja). Odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości ponosi były Kierownik Placówki (w przedłożonej do kontroli dokumentacji nie ma dokumentu potwierdzającego powierzenie odpowiedzialności za księgi rachunkowe). Kierujący Placówką wyjaśnił, że przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości były występujące w tamtym czasie istotne problemy kadrowe, w szczególności w okresie wypowiedzenia tj. od 16 marca 2020 r. do dnia sporządzenia sprawozdań budżetowych za I kwartał 2020 r. ówczesny Kierownik Administracyjno-Finansowy (KAF) wykonywał swoje zadania zdalnie. Następnie w okresie od 1 maja do 4 sierpnia 2020 r. oraz od 1 lipca 2021r. do 11 lutego 2022 r. w Ambasadzie nie było osoby zatrudnionej na stanowisku KAF.

(akta kontroli: tom II str. 378, tom IV str. 189-199; 225-230; 236-240)

OCENA CZĄSTKOWA

W Ambasadzie RP w Nowym Delhi w okresie objętym kontrolą stosowano się do podstawowych zasad rachunkowości oraz opracowano mechanizmy kontroli dotyczące operacji finansowych i gospodarczych. System finansowo-księgowy, wykorzystywany do prowadzenia ksiąg rachunkowych Placówki, zapewniał

chronologię zapisów w dzienniku i posiadał mechanizmy zabezpieczające przed zniekształceniem danych w księgach. Księgi rachunkowe Ambasady prowadzone były prawidłowo, a roczne sprawozdania budżetowe i sprawozdania w zakresie operacji finansowych były sporządzane terminowo na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości miały charakter formalny i nie wpływały na działalność Jednostki w skontrolowanym obszarze.

2. Realizacja wydatków bieżących i majątkowych placówki zagranicznej.

Opis stanu
faktycznego

Wydatki Ambasady RP w Nowym Delhi, w latach 2020-2025 (I połowa) wyniosły 10 129,2 tys. EUR łącznie, co stanowiło 82,6% planów rocznych po zmianach w tym okresie. W szczególności wydatki Ambasady podzile na grupy ekonomiczne przedstawiały się następująco:

- w 2020 r. wydatki bieżące jednostek budżetowych⁸ - 1 614,7 tys. EUR, wydatki majątkowe - 6,9 tys. EUR, inne wydatki - 3,9 tys. EUR,
- w 2021 r. wydatki bieżące jednostek budżetowych - 1 360,7 tys. EUR, wydatki majątkowe - 38,1 tys. EUR, inne wydatki - 12,7 tys. EUR,
- w 2022 r. wydatki bieżące jednostek budżetowych - 1 582,2 tys. EUR, wydatki majątkowe - 106,0 tys. EUR, inne wydatki - 38,9 tys. EUR,
- w 2023 r. wydatki bieżące jednostek budżetowych - 1 636 tys. EUR, wydatki majątkowe - 66,1 tys. EUR, inne wydatki - 16,8 tys. EUR,
- w 2024 r. wydatki bieżące jednostek budżetowych - 2 268,7 tys. EUR, wydatki majątkowe - 295,6 tys. EUR, inne wydatki - 27,9 tys. EUR,
- w I połowie 2025 r. wydatki bieżące jednostek budżetowych - 1 031,1 tys. EUR, wydatki majątkowe - 12,2 tys. EUR, inne wydatki - 10,7 tys. EUR.

W latach 2020-2025 (I połowa) wydatki majątkowe łącznie wyniosły 524,9 tys. EUR i stanowiły 5,2% wydatków ogółem. W poszczególnych latach okresu 2020-2025 (I połowa) wydatki majątkowe Placówki zostały zrealizowane w wysokości odpowiednio 6,9 tys. EUR; 38,1 tys. EUR; 106 tys. EUR; 66,1 tys. EUR; 295,6 tys. EUR i 12,2 tys. EUR, co stanowiło odpowiednio 0,4%; 2,7%; 6,1%; 3,8%; 11,4% i 1,2% wydatków Placówki ogółem w poszczególnych latach.

Placówka corocznie przygotowywała propozycje zadań inwestycyjnych z uwzględnieniem ich kosztów oraz stopnia ważności w obiektach Ambasady, które przekazywano do akceptacji Biura Inwestycji MSZ. W wyjaśnieniach Kierujący Placówką wskazał m. in, że *biorąc pod uwagę ogólny stan placówki i wyposażenia, jak również zainstalowanego sprzętu w ciągu roku zgłaszano pojawiające się potrzeby w ramach korekt budżetu. Akceptacja bieżących prac remontowo/serwisowych odbywała się poprzez akceptację przez BI zgłoszenia w systemie ITSM.*

(akta kontroli tom III str. 472-493)

W latach 2000-2025 (I półrocze) do dyspozycji Kierownika Placówki przeznaczono fundusze reprezentacyjne w łącznej kwocie 183 tys. EUR – odpowiednio w poszczególnych latach: 21,1 tys. EUR; 25,2 tys. EUR; 36,2 tys. EUR; 39,4 tys. EUR; 40,8 tys. EUR; 20,4 tys. EUR, co stanowiło odpowiednio 1,3 %; 1,8%; 2,1%; 2,3%; 1,6%, 1,9% wydatków Placówki ogółem.

(akta kontroli tom II str. 235)

⁸ Definicje wydatków budżetowych w podziale na bieżące i majątkowe zawiera art. 124 uofp. Wydatki bieżące związane były z bieżącym funkcjonowaniem Placówki.

W okresie objętym kontrolą uzyskano dochody Placówki, o których mowa w art. 163 ust. 1 ufp, w wysokości 1 211,7 tys. EUR. W myśl art. 163 ust. 2 ufp dochody te są przeznaczane na sfinansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych związanych z remontami i odtworzeniem mienia państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami RP. Wydatki Ambasady w okresie objętym kontrolą z rachunku dochodów, o których mowa w art. 163 ust. 1 ufp, wyniosły 277,9 tys. EUR, co stanowiło 22,9% uzyskanych w tym okresie dochodów. Wg danych zawartych w sprawozdaniu Rb-34PL Stan środków pieniężnych na rachunku, o którym mowa w art. 163 ust. 1 ufp, na koniec II kwartału 2025 r. wynosił 933,8 tys. EUR.

(akta kontroli tom IV str. 31-71, 111-159, 177-200, 241-261, 283-348)

Obsada etatów członków służby zagranicznej, w tym w szczególności decyzje dotyczące utworzenia lub likwidacji etatów oraz odwołań i nominacji, pozostawała w wyłącznej gestii Centrali MSZ. W okresie objętym kontrolą stan zatrudnienia w Ambasadzie był zbliżony do stanu etatowego. W ocenie Kierownika Placówki liczba etatów w Ambasadzie była adekwatna do realizowanych celów i zadań.

W Wydziale Polityczno-Ekonomicznym Ambasady zatrudnionych było 9, a od 2025 r. 8 osób, które zajmowały się m.in. promocją gospodarczą. Sprawami rolnictwa zajmowała się jedna osoba (jeden etat). Nadzór nad tymi stanowiskami sprawował Kierownik Wydziału PE.

W okresie objętym kontrolą stan etatowy stanowisk ds. obsługi konsularnej został zwiększony z 4 do 8 etatów, a w 2024 r. zawarto umowę na świadczenie usług w zakresie przyjmowania wniosków wizowych.

W strukturze organizacyjnej Placówki Wydział Administracyjny (poprzednio Administracyjno-Finansowy) dysponował 19 etatami, w tym etatem Kierownika Wydziału. Do dnia 19 lipca 2024 r. w strukturze etatowej Ambasady nie przewidziano odrębnego stanowiska pracy dla głównego księgowego, a obowiązki w zakresie prowadzenia gospodarki finansowej i ewidencji księgowej wykonywane były przez Kierownika Administracyjno-Finansowego. Rozwiązanie polegające na powierzeniu jednej osobie zadań głównego księgowego oraz zadań związanych z administrowaniem obiektem przy tak dużej Placówce, miało charakter tymczasowy i wynikało z konieczności zapewnienia ciągłości funkcjonowania Ambasady, przy jednoczesnych ograniczeniach kadrowych. Z dniem 19 lipca 2024 r. w strukturze etatowej Ambasady utworzono samodzielne stanowisko ds. bezpieczeństwa placówki, w celu usprawnienia nadzoru nad realizacją zadań w obszarze ochrony fizycznej, bezpieczeństwa informacji oraz ochrony obiektów. Zmiana ta miała na celu dostosowanie organizacji pracy Placówki do obowiązujących standardów oraz kategorii stopnia zagrożenia bezpieczeństwa placówki zagranicznej.

W latach 2020–2025 Placówka nie była w pełni przygotowana pod względem kadrowym do realizacji zadań związanych z nadzorem nad inwestycjami oraz pracami budowlano-remontowymi. Utworzone stanowisko kierownika projektu/koordynatora prac budowlanych pozostawało nieobsadzone od dnia 1 kwietnia 2022 r. W kwietniu 2023 r. etat został przekształcony w stanowisko koordynatora prac budowlanych, jednak do czasu zakończenia kontroli stanowisko to pozostawało nieobsadzone. Brak osoby odpowiedzialnej

za koordynację i nadzór nad procesami budowlanymi i remontowymi utrudniał bieżące prowadzenie zadań w tym obszarze, w tym monitorowanie realizacji zaleceń pokontrolnych oraz planowanie i nadzorowanie robót konserwacyjnych. Obsada stanowisk pracowników miejscowych (EKN) należała do kompetencji Placówki, za zgodą MSZ. W okresie objętym kontrolą nie stwierdzono wakatów na stanowiskach EKN.

(akta kontroli tom I str.20-24, tom II str.232-236)

Ochrona obiektów Ambasady i Rezydencji RP w Nowym Delhi oraz personelu realizowana jest przez Służby Ochrony i Kontakt (SOiK) oraz firmę zewnętrzną. Pracownicy SOiK łączą w sobie rolę pracownika ochrony oraz recepcji, stanowiąc pierwszy kontakt dla osób odwiedzających Placówkę, udzielając petentom podstawowych informacji porządkowo-organizacyjnych. Koszt pobytu pracowników SOiK na placówce pokrywa centrala. Na placówce wypłacane są koszty diet pracowników refundowane przez centralę MSZ. Usługi w zakresie ochrony fizycznej Placówki realizuje firma IPRA Security Solutions Pvt. LTD na podstawie umowy zawartej w dniu 29 kwietnia 2024 r. na kwotę 8 203 487,52 INR brutto rocznie (396 228,45 zł).

(akta kontroli tom II str. 208-211)

W Ambasadzie uregulowano procedury planowania oraz udzielania zamówień publicznych. Szczegółową kontrolą objęto – dobrane w sposób celowy – pięć postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, przeprowadzonych w okresie objętym kontrolą na podstawie przepisów art. 305 pkt. 3 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁹ (dalej Pzp), w trybie zamówienia z wolnej ręki:

- postępowanie nr AMB.NDE.270.1.2024 na wykonanie usługi w zakresie konserwacji ogólnobudowlanej i utrzymania terenów zewnętrznych kompleksu Ambasady i Rezydencji Ambasadora RP w Nowym Delhi o wartości 10 280 090 INR,
- postępowanie nr AMB.NDE.260.1.2025 na usługi przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych w Republice Indii o wartości 700 070 EUR,
- postępowanie nr AMB.NDE.270.2.2024 na wykonanie usługi w zakresie ochrony fizycznej obiektu Ambasady i Rezydencji Ambasadora o wartości 8 203 487,52 INR rocznie,
- postępowanie nr AMB.NDE.270.3.2024 na opracowanie Dokumentacji projektowej w zakresie prac remontowych polegających na wymianie stolarki okiennej i drzwiowej w budynkach mieszkalnych Polish Staff Residence w Ambasadzie RP w Nowym Delhi o wartości 44 000 EUR,
- postępowanie nr AMB.NDE.270.6.2024 na zakup samochodu reprezentacyjnego o wartości 6 388 250 INR.

W żadnym postępowaniu nie stwierdzono naruszenia procedur w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania, udzielenia, jak i realizacji zamówienia. Określone w umowach usługi bądź dostawy były każdorazowo zgodne ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia lub specyfikacją techniczną.

(akta kontroli tom II str. 237-346)

⁹ Dz.U. z 2024 r. poz. 1320.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W IV kwartale 2020 r., w II, III i IV kwartale 2021 r. oraz w latach 2022-2023, nie wystawiono not rozliczeniowych wydatków przypadających na Ataszat Obrony z tytułu udziału w kosztach wspólnych Placówki.

Kierujący Placówką wyjaśnił, że osobami odpowiedzialnymi za sporządzanie not rozliczeniowych z MON były osoby pełniące funkcję głównego księgowego placówki, w okresie do sierpnia 2024 r. funkcja ta była pełniona przez ówczesnych kierowników WAF/WA przy czym księgowania w pewnych okresach (wakat KAF) realizowane były przez osoby księgujące zdalnie przebywające na innych placówkach. Od 2024 r. po uzgodnieniu i akceptacji MON, koszty utrzymania kierowcy oraz koszty wspólne rozliczane są na podstawie not obciążeniowych zgodnie z Zarządzeniem Ministra Spraw Zagranicznych i Ministra Obrony Narodowej z dnia 27 czerwca 2022 r. według stosunku liczby personelu ataszatu obrony do liczby personelu placówki, ustalonego zgodnie ze stanem zatrudnienia na ostatni dzień okresu, którego dotyczą te wydatki. Bieżące rozliczenia przebiegają bez opóźnień, a kwoty wskazane w notach są w całości zrefundowane.

(akta kontroli tom II str. 216-218, 233)

2. W lokalach mieszkalnych z zasobu przeznaczonego do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych pracowników miejscowych Ambasady i Instytutu Polskiego zamieszkiwały osoby pełniące funkcje pomocy domowych oraz ogrodnika pracowników kierowanych. Pomoce domowe i ich rodziny zajmowały lokale, o których mowa w poz. 18-46 karty placówki (z aktualizowanej na dzień 31 sierpnia 2025 r.). Zgodnie z zarządzeniem wewnętrznym Kierownika Placówki od pracowników kierowanych zatrudniających pomoce domowe pobierany był ryczałt za energię elektryczną w wysokości określonej w tym zarządzeniu.

Praktyki zatrudniania przez pracowników kierowanych Ambasady osób w charakterze pomocy domowych funkcjonowały jako ustalenia wewnętrzne lub zwyczajowe, bez formalnego ujęcia w przepisach. W Ambasadzie nie wprowadzono rozwiązań prawnych dotyczących zmiany wykorzystania lokali pozostających w dyspozycji Kierownika Placówki przeznaczonych dla pracowników miejscowych oraz zasad przyznawania i korzystania z form przysporzenia majątkowego, zarówno pieniężnego (obowiązujące stawki, kwoty) jak i niepieniężnego, w związku z zatrudnieniem osób zajmujących te lokale, jako pomoce domowe pracowników kierowanych.

(akta kontroli tom II str. 212)

OCENA CZĄSTKOWA

Realizacja wydatków majątkowych Placówki w latach 2020–2025 (I połowa) nie pozwoliła na osiągnięcie zadowalających efektów inwestycyjnych. W okresie objętym kontrolą udział wydatków majątkowych w wydatkach budżetu Placówki wynosił 5,2%. W przypadku Ambasady oznaczało to brak planowania zadań inwestycyjnych oraz realizację jedynie koniecznych prac remontowo-konserwacyjnych w minimalnym zakresie. Prace te miały charakter odtworzeniowy, a ich efektywność ekonomiczna przejawiała się w utrzymaniu stanu technicznego obiektów w stopniu niezagrażającym życiu lub zdrowiu osób, bezpieczeństwu mienia i środowiska.

W badanej próbie wydatków nie stwierdzono nieprawidłowości pod względem poprawności wyboru trybu udzielania zamówień publicznych oraz zawierania umów na podstawie rozstrzygniętych postępowań w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 305 pkt 3 Pzp. Wydatki ponoszono zgodnie z planem finansowym na towary i usługi służące realizacji zadań Placówki zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi¹⁰.

Organizacja pracy Placówki była realizowana zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi oraz przy uwzględnieniu limitu etatów ustalonych przez MSZ. Kierownik Placówki podejmował w ostatnich latach działania mające na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania Ambasady. W 2023 r. w strukturze etatowej Placówki utworzono stanowisko koordynatora prac budowlanych, natomiast w 2024 r. dokonano niezbędnego uzupełnienia zatrudnienia poprzez utworzenie stanowiska głównego księgowego oraz samodzielnego stanowiska ds. bezpieczeństwa placówki.

Zaniechanie wystawiania not rozliczeniowych z tytułu udziału Ataszatu Obrony w kosztach wspólnych Placówki stanowiło naruszenie zasady rzetelnego i terminowego ujmowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych i skutkowało nieodzyskaniem należnych środków z części budżetowej 29 – Obrona Narodowa, które mogły zostać przeznaczone na wydatki związane z bieżącym funkcjonowaniem Ambasady.

Najwyższa Izba Kontroli, nie negując słuszności zwyczajów państwa przyjmującego wskazuje, że podstawowym wymogiem prawidłowej gospodarki powierzonym mieniem jest podejmowanie działań zgodnych z przepisami. Tego wymogu działania Ambasady w opisanym wyżej zakresie nie spełniały. Przepisy ustawy o służbie zagranicznej ani przepisy instrukcji Nr 5 Dyrektora Generalnego Służby Zagranicznej z dnia 23 sierpnia 2004 r. w sprawie gospodarki lokalami mieszkalnymi w placówkach zagranicznych¹¹ nie dają Kierownikowi Placówki kompetencji w zakresie wskazywania katalogu osób innych niż uprawnione i dysponowania na ich rzecz na preferencyjnych warunkach finansowych lokalami z zasobu przeznaczonego na zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych osób uprawnionych. Należy bowiem zaznaczyć, że w wyniku działań Kierownika Placówki umożliwiających udostępnienie mieszkań osobom nieuprawnionym, tj. pomocom domowym pracowników kierowanych, osoby te uzyskały przywilej ich użytkowania na preferencyjnych warunkach (zatrudniający je pracownicy kierowani opłacali jedynie koszty ryczałtu za energię elektryczną). Konsekwencją może być nieustalenie należnych dochodów budżetu państwa z tytułu korzystania z nieruchomości stanowiących mienie Skarbu Państwa. Jednocześnie nie można było stwierdzić jakie korzyści z tego tytułu uzyskiwali zatrudniający je pracownicy Ambasady i na jakich warunkach zatrudniano pomoce domowe. Należy również podkreślić, że misje dyplomatyczne i ich członkowie, zatrudniając pracowników miejscowych, zobowiązane są w szczególności do respektowania przepisów rozporządzenia Parlamentu

¹⁰ Niemniej jednak Najwyższa Izba Kontroli, z uwagi na ograniczony czas oraz zakres przeprowadzonej kontroli, który nie obejmował zagadnień z obszaru spraw konsularnych, nie dokonała oceny czy udzielenie zamówienia nr AMB.NDE.260.1.2025 na usługi przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych w Republice Indii było uzasadnione z punktu widzenia zadań realizowanych przez Placówkę. Ocena eksternalizacji obsługi procesu przyjmowania wniosków wizowych wymaga przeprowadzenia odrębnego postępowania kontrolnego.

¹¹ Dz. Urz. MSZ Nr 4 poz. 68, ze zm., dalej: Instrukcja w sprawie gospodarki lokalami.

Europejskiego i Rady (WE) Nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I)¹². Zgodnie z powołanym rozporządzeniem wyboru prawa właściwego, czyli prawa rządzącego danym stosunkiem pracy dokonują strony. Wybór ten nie może jednak prowadzić do pozbawienia pracownika ochrony przyznanej mu na podstawie przepisów prawa, które w przypadku braku wyboru byłoby właściwe, a których to przepisów nie można, na mocy tego prawa wyłączyć w drodze umowy. W ocenie NIK stwierdzone nieprawidłowości, dotyczące zaniechania wystawiania not rozliczeniowych z tytułu udziału Ataszatu Obrony w kosztach wspólnych Placówki oraz zatrudniania przez pracowników kierowanych pracowników miejscowych i udostępniania im mieszkań, świadczą o słabości kontroli zarządczej, o której mowa w art. 68-71 uofp.

3. Stan wyposażenia placówki zagranicznej w składniki rzeczowego majątku trwałego i ruchomego w stosunku do wykonywanych zadań i osiągnięcia założonych celów.

Opis stanu
faktycznego

Zasady klasyfikacji środków trwałych zostały określone w zarządzeniu nr 2 Dyrektora Generalnego SZ z dnia 11 kwietnia 2014 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji gospodarowania składnikami majątku na placówkach zagranicznych podległych Ministrowi Spraw Zagranicznych.

(akta kontroli tom II str. 96-161)

Ewidencja środków trwałych Ambasady prowadzona była w księdze inwentarzowej ilościowo-wartościowej środków trwałych, w programie inwentarzowym „Lupine Inwentaryzacja”, gdzie każdy środek podlegał Klasyfikacji Środków Trwałych. Zgodnie z treścią pkt 2.5. Dokumentacja opisująca przyjęte zasady (politykę) rachunkowości w Ambasadzie RP w Nowym Delhi środki trwałe w Ambasadzie nie podlegają umorzeniu i amortyzacji. Z ustaleń kontroli wynika, iż w księgach rachunkowych jednostki ewidencję pozostałych środków trwałych prowadzono zgodnie z planem kont. Na dowodach księgowych, stanowiących podstawę zaewidencjonowania nabytych pozostałych środków trwałych w księgach rachunkowych jednostki, nanoszono znamiona zaewidencjonowania ich w księgach inwentarzowych oraz miejsce użytkowania. Zakupione książki ujmowano w Księdze Inwentarzowej Księgozbioru prowadzonej odrębnie.

(akta kontroli tom III str. 350-452)

Zlikwidowane pozostałe składniki majątkowe oraz zbiory biblioteczne zaewidencjonowano w księgach rachunkowych jednostki w sposób prawidłowy. Podstawę wyksięgowania niezdatnych do użytkowania środków trwałych i pozostałych środków trwałych oraz zbiorów bibliotecznych stanowiły protokoły kasacyjne.

Badanie dokumentacji oraz oględziny 10 nieruchomości zabudowanych wykazały, że miały one uregulowany stan prawny oraz zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej. Stan faktyczny nieruchomości ujęte w ewidencji był zgodny z wynikami inwentaryzacji przeprowadzonej w 2024 r.

¹² Dz. Urz. UE z 2008 r. L 177/6.

Ambasada RP w Nowym Delhi i Rezydencja Ambasadora funkcjonują w dwóch odrębnych lokalizacjach.¹³ Budynek Ambasady RP w Nowym Delhi oddany do użytku w 1978 r. uznawany jest za jedno ze znaczących osiągnięć polskiej architektury drugiej połowy XX wieku.¹⁴ Budynek Rezydencji Ambasadora RP w Republice Indii również posiada istotną wartość historyczną i kulturową.¹⁵

Łączna powierzchnia całkowita kompleksu budynków Ambasady wynosiła 10 221 m² w tym powierzchnia biurowa wykorzystywana bezpośrednio na potrzeby pracowników Ambasady wynosiła łącznie 539 m², na dwóch kondygnacjach w segmencie 1 (parter 211 m²) i segmencie 2 (piętro 328 m²). W czasie kontroli w budynku urzędowali pracownicy Ambasady: Kierownik Placówki, sekretariat, Referat Księgowy, Wydział Administracyjny, Wydział Polityczny, Wydział Bezpieczeństwa oraz Attachat Obrony. W badanym okresie powierzchnia biurowa nie ulegała zmianie.

(akta kontroli tom I str. 287-300)

Oprócz części urzędowej w kompleksie przewidziano budynki towarzyszące, mieszkania dla pracowników i przestrzeń rekreacyjną. Część mieszkalna dla pracowników polskich składa się z 15 apartamentów o łącznej powierzchni użytkowej 2 125 m², budynku Konsulatu o łącznej powierzchni 310 m², budynku Instytutu Polskiego o łącznej powierzchni użytkowej 927 m² (w tym sala konferencyjna 280 m², powierzchnia biurowa 276 m², mieszkanie 147 m² oraz 4 pokoje gościnne - 84 m², pozostała powierzchnia to garaże i pomieszczenia techniczne w przyziemiu). W kompleksie Ambasady znajdował się także budynek mieszkalny dla pracowników lokalnych (miejscowych) o łącznej powierzchni 857 m² obejmujący 22 mieszkania o powierzchni około 25 m² każde oraz

¹³ Obiekty Ambasady znajdują się w dzielnicy dyplomatycznej przy ul. 50-M Shantipath, Chanakyapuri - głównej osi urbanistycznej, będącej też główną arterią komunikacyjną. Dzielnica Chanakyapuri stanowi centralną część tzw. *Diplomatic Enclave*, w której ulokowane są placówki dyplomatyczne większości państw świata. Lokalizacja Placówki ma charakter funkcjonalny i prestiżowy - zapewnia dogodny dostęp do instytucji rządowych Indii, innych misji dyplomatycznych oraz infrastruktury administracyjnej miasta.

¹⁴ Budynki Ambasady w New Delhi projektowane w okresie PRL stanowiły element strategii państwa, w której kładziono nacisk na kształtowanie wizerunku Polski jako kraju nowoczesnego, dynamicznie rozwijającego się i prowadzącego aktywną, ekspansywną politykę zagraniczną. Architektura obiektów dyplomatycznych miała odzwierciedlać prestiż państwa, jego potencjał gospodarczy oraz otwartość na współpracę międzynarodową. W 1973 roku Ministerstwo Spraw Zagranicznych PRL wraz z Zarządem Głównym Stowarzyszenia Architektów Polskich zorganizowało konkurs zamknięty (8 pracowni) na ambasadę polską w New Delhi. Zwyciężył zespół architektów z Krakowa prof. Witolda Cęckiewicza i Stanisława Deńko. Architektura budynku wpisuje się w nurt modernizmu. W założeniach projektowych celem architektów było dostosowanie projektu ambasady do lokalnych warunków klimatycznych, sejsmicznych oraz administracyjno-prawnych. Osiągnięto to poprzez zastosowanie szeregu rozwiązań architektonicznych, takich jak wyniesienie bryły budynku na wysokość 11 metrów, co pozwoliło na zacienienie parteru działki i naturalne przewietrzanie przestrzeni atrialnych. Wprowadzono także sadzawki obniżające temperaturę powietrza, podwójne naturalnie wentylowane stropy, ażurowe pergole oraz liczne zadaszenia nad przestrzeniami komunikacyjnymi kompleksu. Nawiązania do kultury polskiej znalazły odzwierciedlenie we wnętrzach budynku.

¹⁵ Budynek Rezydencji Ambasadora RP w Republice Indii znajduje się przy ul. Tilak Marg 1, w Śródmieściu New Delhi, w pobliżu India Gate i kompleksów rządowych. Polska nabyła rezydencję w 1978 r. Posiadłość pierwotnie należała do radży z Kaniki, z dzisiejszego stanu Odisha. W latach 1947-1951 budynek był zamieszkiwany przez dr. B. R. Ambedkara, twórcę Konstytucji Indii i pierwszego ministra spraw prawnych niepodległego państwa (wówczas ul. Tilak Marg nosiła nazwę Hardinge Avenue). Budynek jest określany jako *white art-deco edifice* - biały budynek w stylu art déco.

pomieszczenia techniczne o łącznej powierzchni 250 m². Budynek pracowników lokalnych znajdował się poza ogrodzeniem Ambasady.

W okresie objętym kontrolą trzy segmenty A, B i C budynku Ambasady o łącznej powierzchni 2487 m² pozostawały nieużytkowane od 2013 r. Placówka do dnia 31 maja 2013 r. wynajmowała powierzchnię biurową, między innymi przedstawicielstwu Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju.

Kierownik Placówki wyjaśnił, że: *obecnie tworzona jest strategia dotycząca użytkowania obiektu przy współudziale centrali MSZ. Placówka nie dysponuje czasowo niezasiedlonymi lokalami mieszkalnymi lub innymi lokalami, znajdującymi się w siedzibie lub poza siedzibą placówki, które są przedmiotem użyczenia, dzierżawy lub wynajmu dla osób nieświadczących pracy dla Ambasady RP w Nowym Delhi lub pracowników kierowanych Ambasady. Lokale w tej chwili niezamieszkałe są zwolnione w wyniku procesu rotacji pracowników i przeznaczone do ponownego zasiedlenia w miarę bieżącego uzupełniania wakatów.*

(akta kontroli tom II str. 212; 503-508; tom IV str. 259)

Rezydencję Ambasadora stanowił budynek dwukondygnacyjnej willi o łącznej powierzchni użytkowej 926 m². Budynek obejmował łącznie 26 pomieszczeń pełniących rolę mieszkalną, biurową i reprezentacyjną. Teren rezydencji był ogrodzony i znajdowały się na nim także: budynek wartowni o powierzchni 9 m², budynek techniczny i garażowy o łącznej powierzchni 114 m² oraz budynek mieszkalny pracowników lokalnych o łącznej powierzchni 315 m², w którym znajdowało się 9 lokali mieszkalnych o powierzchni około 35 m² każde.

W okresie objętym kontrolą Placówka nie ponosiła wydatków na najem pomieszczeń mieszkalnych bądź biurowych poza siedzibą Ambasady oraz rezydencji, gdyż dysponowała własnym zasobem w tym zakresie, który w pełni zabezpieczał potrzeby placówki oraz jej pracowników.

(akta kontroli tom IV str. 259)

Kierujący Placówką wyjaśnił, że budynki Ambasady i Rezydencji Ambasadora RP cechują się reprezentacyjnym i prestiżowym charakterem, adekwatnym do celów i zadań jakie pełnią. Wymagają jednocześnie gruntownego remontu w trybie pilnym.

(akta kontroli tom II str. 232, 437-467)

W budynkach Ambasady oraz Rezydencji przeprowadzono w listopadzie 2024 r. pięcioletni przegląd techniczny, wymagany przepisami art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2025 r. poz. 418, ze zm.). Przegląd obejmował ocenę stanu technicznego elementów konstrukcyjnych, instalacyjnych oraz wykończeniowych obiektów, a także sprawdzenie ich zgodności z obowiązującymi przepisami bezpieczeństwa i eksploatacji.

Zgodnie z przekazaną dokumentacją przeglądu technicznego (protokoły i karty obiektów), budynki nie znajdują się w stanie technicznym uznanym za należyty. Stwierdzono występowanie uszkodzeń i zużycia eksploatacyjnego w zakresie:

- elewacji i elementów konstrukcyjnych,
- stolarki okiennej i drzwiowej,
- instalacji wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej oraz wentylacyjnej,
- wybranych elementów wykończenia wewnętrznego.

Wnioski końcowe przeglądu wskazują, że pomimo niezadowalającego stanu technicznego, obiekty nie stwarzają zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia ani środowiska, jednakże wymagają wykonania niezbędnych prac remontowych i konserwacyjnych, w szczególności w zakresie zapewnienia właściwej eksploatacji oraz utrzymania substancji budowlanej.

(akta kontroli tom II str. 435-508)

W ramach składników rzeczowych majątku (netto) Ambasady na koniec 2025 r. wartość gruntów wyniosła 23 281,8 tys. EUR, budynków i lokali – 5 996 tys. EUR, wartość maszyn, urządzeń i aparatów ogólnego zastosowania wyniosła 611,1 tys. EUR, maszyn, urządzeń i aparatów specjalnych – 0,7 tys. EUR, urządzeń technicznych – 450,7 tys. EUR, środków transportu – 267,6 tys. EUR, narzędzi, przyrządów ruchomości i wyposażenia – 357,1 tys. EUR. Spośród tych składników rzeczowych majątku wartość bilansowa na koniec 2025 r. środków transportu wzrosła o 68,3% w porównaniu do 2020 r., narzędzi, przyrządów ruchomości i wyposażenia o 39,1%, urządzeń technicznych o 17,6%, a wartość maszyn, urządzeń i aparatów ogólnego zastosowania wzrosła o 10,5%.

Stan wyposażenia Placówki w składniki rzeczowego majątku trwałego był adekwatny w stosunku do wykonywanych zadań i osiągnięcia założonych celów Placówka wymieniła w kontrolowanym okresie tabor samochodowy, sukcesywnie unowocześniano sprzęt komputerowy pracowników. Wymieniono biurka i szafy w Wydziale Konsularnym. W ramach wyposażenia zakupiono filtry powietrza do biur i mieszkań pracowniczych z uwagi na bardzo wysoki poziom smogu w powietrzu w sezonie zimowym. Nie mniej część wyposażenia biurowego, a w szczególności wyposażenie mieszkań pracowniczych w tym również Rezydencji Ambasadora jest wyeksploatowana i wymaga wymiany.

Kontrola siedmiu wydatków na zakup środków trwałych (oczyszczacze powietrza, system dozoru wizyjnego, sprzęt komputerowy, specjalistyczna niszczarka do dokumentów, trzy pojazdy samochodowe) na łączną kwotę 234,3 tys. EUR wykazała, że nabytym środkiem trwałym zostały nadane odpowiednie symbole KŚT. Zakupy objęte badaniem ujęte zostały w ewidencji środków trwałych we właściwych wartościach. Zwiększenia stanu środków trwałych pracownik odpowiedzialny¹⁶ za ich wprowadzania na ewidencję dokonywał w dacie przyjęcia do użytkowania. W analizowanych przypadkach nie stwierdzono ulepszeń środków trwałych powodujących powiększenie ich wartości. W ewidencji uwzględniano dodatkowe koszty transportu lub montażu środka trwałego. W przypadku zakupu dwóch samochodów ubezpieczenie zakupywane było oddzielnie nie u dostawcy i w związku z powyższym księgowane było jako zakup ubezpieczenia niezwiększający wartości środka trwałego. Zwiększenie środków trwałych w ewidencji inwentarzowej w programie Lupine dokonywane jest zgodnie z działaniem programu w dniu wprowadzenia do inwentarza na podstawie prawidłowo zadekretowanych

¹⁶ W latach 2024-2025 – główny księgowy, w latach 2021-2024 – kierownik administracyjno-finansowy.

dokumentów księgowych. Koszty materiałów eksploatacyjnych dekretowane są jako zakup materiałów i nie są wprowadzane do wartości środka trwałego. W okresie objętym kontrolą Placówka nie realizowała wydatków inwestycyjnych budowlanych.

(akta kontroli tom I str. 301, tom II str. 232-234; tom IV str. 1-278)

Zarządzeniem Nr 1 Kierownika Placówki RP w Nowym Delhi z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie powołania Komisji Inwentaryzacyjnej powołano Zespół Spisowy. Zespół ten został również zobowiązany do likwidacji sprzętu zużytego i wybrakowanego. Podstawą do wszczęcia procesu likwidacyjnego było sporządzenie dokumentu pn. Protokół skreślenia z ewidencji środków pozabilansowych, który zawierał zgłoszenie przez pracowników do Komisji likwidacyjnej wyposażenie, które na skutek określonego czasu użytkowania straciło swoje wartości użytkowe, bądź stwierdzone braki podczas inwentaryzacji oraz zgodę Kierownika Placówki na dokonanie przez Komisję oceny przedstawionego do likwidacji wyposażenia potwierdzone podpisami członków Komisji. Zastępca Dyrektora kierującego BI MSZ zatwierdził sprawozdanie Komisji Inwentaryzacyjnej, uznając przesłaną dokumentację za kompletną i spełniającą wymagania formalne, a tym samym inwentaryzację wykonaną w sposób prawidłowy (Claris nr BINW.46.2025/1/717 z 9 kwietnia 2025 r.).

(akta kontroli tom III str. 453-471)

W latach 2020-2025 I półrocze nie wpływały skargi i wnioski od członków służby zagranicznej ani interesantów dotyczące warunków lokalowych.

Kierownik placówki wyjaśnił, że *w ramach bieżącej eksploatacji mieszkań wpływają informacje o ewentualnych awariach, uszkodzeniach, niezbędnych naprawach czy ogólnych potrzebach do wydziału administracyjnego na bieżąco realizowane.*

(akta kontroli str. 259)

W kwestii obsady stanowisk do wykonywania zadań związanych z przeprowadzaniem zadań inwestycyjnych oraz robót remontowych, Kierownik Placówki podał, że: *stanowisko koordynatora prac budowlanych (SSKPB) powołano zgodnie ze schematem organizacyjnym obowiązującym od dnia 19.07.2024 r. Do dnia dzisiejszego stanowisko to nie zostało obsadzone. Z uwagi na vacat na stanowisku koordynatora prac budowlanych (SSKPB) od dnia powołania tj. 19.07.2024 do dnia dzisiejszego tj. 23.09.2025 r. wszelkie zadania przypisane do ww. stanowiska tj. m.in. „sprawy dotyczące władania, utrzymania, eksploatacji i zagospodarowania nieruchomości” realizowane są przez pracownika EKK zatrudnionego na stanowisku technika oraz Kierownika Wydziału Administracyjnego. Placówka realizowała zadania z zakresu gospodarowania nieruchomościami Ambasady w ramach posiadanych zasobów osobowych. W okresie objętym kontrolą z uwagi na długi i skomplikowany proces rekrutacyjny (zgodnie z ustawą o służbie zagranicznej) był wakat na stanowisku kierownika projektu/koordynatora do spraw budowlanych.*

(akta kontroli tom IV str. 232-234)

Według stanu na 30 czerwca 2025 r. Placówka dysponowała czterema pojazdami¹⁷ samochodowymi. Trzy z nich znajdowały się na stanie Wydziału Administracyjnego Placówki, a jeden stanowił auto przeznaczone na potrzeby Kierownika Placówki. Stan ilościowy pojazdów był zgodny z przyznaną przez MSZ liczbą etatów samochodowych, natomiast ryczałty paliwowe nie były przyznane. Placówka w okresie objętym kontrolą dokonała zakupu pięciu pojazdów¹⁸ oraz zbyła sześć¹⁹.

W latach 2020-2024 Placówka dysponowała większą liczbą pojazdów samochodowych niż przyznane etaty samochodowe co zostało szczegółowo opisane w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

Dla użytkowanych pojazdów prowadzono karty ewidencyjne według wzoru określonego w załączniku nr 4 zgodnie z § 15 i 16 zarządzenia nr 23 Dyrektora Generalnego Służby Zagranicznej z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie zasad prowadzenia gospodarki samochodowej²⁰ dla posiadanych samochodów prowadzono karty drogowe zawierające szczegółową ewidencję przebiegu i zużycia paliwa.

(akta kontroli tom IV str. 260-275)

W ewidencji Ambasady ujęto 134 dzieła sztuki o łącznej wartości 17 556,06 Euro. W odniesieniu do sześciu²¹ z nich komisja inwentaryzacyjna stwierdziła braki w trakcie przeprowadzanej inwentaryzacji i ujęto je w protokole braków. Według przedłożonej do kontroli dokumentacji w okresie objętym kontrolą nie stwierdzono przechowywania dzieł sztuki w mieszkaniach służbowych pracowników. Sprawdzenie kart inwentarzowych pomieszczeń rezydencji oraz przeprowadzone w niej oględziny potwierdziły zgodność ujętego w nich wyposażenia, w tym dzieł sztuki.

(akta kontroli str. 276-278)

Stany materiałów promocyjno-informacyjnych oraz alkoholi, a także ich wydawanie i przyjęcia były rejestrowane i protokołowane. Materiały promocyjno-informacyjne przechowywane w magazynie oraz alkohole przechowywane w dwóch szafach podlegały corocznej inwentaryzacji. Ponadto w dniu 29 sierpnia 2025 r. przeprowadzona została inwentaryzacja, w związku z przekazaniem obowiązków magazyniera, która nie wykazała nieprawidłowości, co do stanu ilościowego.

(akta kontroli tom III str. 472-493)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

¹⁷ Trzy pojazdy marki Toyota jeden model Innova i dwa modele Fortuner – wszystkie trzy wyprodukowane i zakupione w 2022 r. oraz jeden pojazd marki Volvo S90 – rok produkcji i zakupu 2024.

¹⁸ Cztery pojazdy w 2022 r. i jeden pojazd w 2024 r.

¹⁹ Trzy pojazdy w 2022 r. oraz trzy w 2024 r.

²⁰ Dz. Urz. MSZ Nr 9, poz. 76 (zmienione niepublikowanym zarządzeniem DGSZ nr 14 z dnia 29 października 2012 r. i nr 3 z dnia 27 kwietnia 2017 r.) – zwane *Zarządzeniem w sprawie zasad prowadzenia gospodarki samochodowej*.

²¹ Jedno godło haftowane z oprawą oraz pięć sztuk świeczników.

1. Do 30 czerwca 2025 r. nie skorygowano rozbieżności sald pomiędzy programem Lupine oraz FKWIN (konta 130), tj. w terminie wyznaczonym przez Zastępcę Dyrektora kierującego BI MSZ. Rozbieżności pomiędzy ewidencją księgową a ewidencją mienia wg stanu na dzień 15 września 2025 r. wynosiły 15,9 tys. EUR. Kierownik Placówki wyjaśnił, że z uwagi na bieżącą sytuację kadrową oraz zakres realizowanych zadań nie zakończono prac nad skorygowaniem rozbieżności sald pomiędzy programem Lupine oraz FKWIN (konta 130) w terminie wyznaczonym przez Zastępcę Dyrektora kierującego BI. W chwili obecnej na bieżąco wprowadzane są lub wykreślane pozycje z programu inwentarzowego Lupine, niemniej w dalszym ciągu do skorygowania pozostają rozbieżności z lat ubiegłych. Nierozliczenie w księgach rachunkowych za 2024 r. różnic inwentaryzacyjnych ujawnionych w wyniku inwentaryzacji środków trwałych przeprowadzonej drogą spisu z natury stanowi naruszenie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z tymi przepisami przeprowadzenie inwentaryzacji oraz jej wyniki należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych, a ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazanym w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji. W ocenie NIK, osobą odpowiedzialną na zasadach określonych w art. 19 ust. 2 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, o którym mowa w art. 18 pkt 1 uodfnp, polegające na rozliczeniu inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, tj. na nierozliczeniu wyników inwentaryzacji przeprowadzonej w 2024 r., jest Kierownik Placówki.
2. Okresowa kontrola pięcioletnia budynków Ambasady przeprowadzona w 2024 r. wykazała m.in., że nie wykonano następujących zaleceń poprzedniej kontroli z 2019 r. w segmencie 1 i 2:
 - śruby na segmencie 1 – wymiana ze względu na pęknięcia i zaawansowaną korozję. Podkonstrukcja stalowa częściowo skorodowana – do oczyszczenia i impregnacji;
 - w wielu pomieszczeniach nieszczelna stolarka okienna (przecieki podczas deszczów), część szyb zbita – wymagana sukcesywna wymiana;
 - całość instalacji sanitarnej i wentylacji należy sukcesywnie wymieniać, liczne uszkodzenia instalacji, duże ogniska korozji, brak skutecznej wentylacji powodują zagrożenie dla bezpiecznego użytkowania obiektu;
 - w wielu miejscach spękanie oraz zagrzybione tynki i okładziny wewnętrzne – wymagane skucie wszystkich uszkodzonych tynków i powłok malarskich oraz ich wykonanie na nowo. Sufity podwieszane częściowo uszkodzone w całości zanieczyszczone – do wymiany.Częściowo wykonano następujące zalecenia:
 - usunięcie wszystkich luźnych fragmentów betonu. Sukcesywne wykonanie naprawy uszkodzonych elementów oraz uszkodzonych słupów żelbetowych w dolnej części;
 - dostosowanie do aktualnych przepisów p. pożarowych.

Kontrola przeprowadzona w 2024 r. wykazała m.in., że w segmencie A i B nie wykonano następujących zaleceń poprzedniej kontroli przeprowadzonej w 2019 r.:

- wymiana i naprawa wentylacji mechanicznej;
- naprawa gzymsów, attyk, balkonów, logii, balustrad (nie wykonano napraw, zabezpieczono siatkami).

Częściowo wykonano następujące zalecenia:

- naprawa ścian nośnych;
- naprawa pokrycia dachu;
- do naprawy uszkodzenia konstrukcji kanałów żelbetowych, którymi wyprowadzone są przyłącza instalacji sanitarnych.

Kontrola przeprowadzona w 2024 r. wykazała m.in., że w segmencie C nie wykonano następujących zaleceń poprzedniej kontroli przeprowadzonej w 2019 r.:

- wszystkie elementy żelbetowe ścian nośnych należy zabezpieczyć – usunąć wszystkie luźne fragmenty betonu. Sukcesywnie wykonywać naprawę uszkodzonych elementów;
- nieszczelna stolarka okienna (przecieki podczas deszczów) – wymagane sukcesywne wymiany
- liczne uszkodzenia instalacji wentylacji mechanicznej, duże ogniska korozji, brak skutecznej wentylacji powodują zagrożenie dla bezpiecznego użytkowania obiektu.

Częściowo wykonano zalecenia w zakresie sukcesywnej wymiany uszkodzonej instalacji kanalizacji sanitarnej i deszczowej (liczne uszkodzenia i duże ogniska korozji).

Kontrola przeprowadzona w 2024 r. wykazała m.in., że w Konsulacie nie wykonano zalecenia poprzedniej kontroli w zakresie wymiany wentylacji i gruntownego jej remontu oraz naprawy gzymsów, attyk, balkonów i loggii.

Częściowo wykonano następujące zalecenia:

- prace naprawcze ścian nośnych;
- remont pokrycia dachu;
- naprawa uszkodzeń konstrukcji kanałów żelbetowych, którymi wyprowadzone są przyłącza instalacji sanitarnych.
- Kontrola przeprowadzona w 2024 r. wykazała m.in., że w Instytucie Polskim Ambasady RP w New Delhi nie wykonano następujących zaleceń poprzedniej kontroli przeprowadzonej w 2019 r.:
- całość instalacji sanitarnych, wentylacji należy wymienić. Liczne uszkodzenia instalacji, duże ogniska korozji, brak skutecznej wentylacji mogą powodować zagrożenia dla bezpiecznego użytkowania obiektu;
- stolarka okienna w wielu pomieszczeniach nieszczelna (przecieki podczas deszczów) – wymagana sukcesywna wymiana;
- zlikwidowanie przecieków przez pokrycie dachowe.

Częściowo wykonano zalecenia w zakresie zabezpieczenia okładzin tynkarskich elementów zewnętrznych i konstrukcji betonowych poprzez usunięcie wszystkich luźnych fragmentów betonu oraz sukcesywne naprawy uszkodzonych elementów.

(akta kontroli tom II str. 503-508)

Kierownik Placówki wyjaśnił, że Placówka częściowo zrealizowała lub zaniechała realizacji części zaleceń kontrolnych dotyczących obiektu budowlanego z 2019 r., z uwagi na następujące okoliczności:

W segmentach A, B i C instalacje elektryczne, wodno-kanalizacyjne oraz systemy klimatyzacji i ogrzewania zostały odłączone. Przywrócenie obiektów

do eksploatacji wymagałoby przeprowadzenia generalnego remontu, obejmującego całkowitą wymianę wszystkich instalacji, prawdopodobną przebudowę układu pomieszczeń, wymianę stolarki okiennej, sufitów podwieszanych oraz innych elementów wykończeniowych. W związku z powyższym prace remontowe, takie jak:

- wymiana i naprawa wentylacji mechanicznej,
 - zalecana wymiana wykładzin podłogowych w częściach nieużytkowanych,
 - naprawa lub wymiana sufitów podwieszanych,
- należy uznać za niecelowe, gdyż generowałyby nieuzasadnione koszty budżetowe w stosunku do stanu technicznego obiektów.

Zalecenia dotyczące wielu obiektów:

- stolarka okienna
Zgodnie z przeglądami technicznymi z lat 2019 i 2024, stolarka okienna w wielu budynkach i pomieszczeniach jest nieszczelna (występują przecieki podczas opadów), a część szyb jest uszkodzona. Wymagana jest sukcesywna wymiana okien. W 2024 r., po uzgodnieniach z Centralą MSZ, rozpoczęto realizację projektu dotyczącego wymiany stolarki okiennej w budynkach kompleksu Ambasady. Pierwszy etap obejmuje wymianę okien w mieszkaniach pracowników EKK, natomiast kolejny – w pozostałych budynkach obiektu. Obecnie Placówka oczekuje na dostawę wykonanych okien (transport morski); montaż planowany jest do końca bieżącego roku.
- naprawy konstrukcyjne i elewacyjne
Zalecenia obejmowały m.in. usunięcie luźnych fragmentów betonu, sukcesywne naprawy uszkodzonych elementów konstrukcyjnych (słupów żelbetowych, kanałów instalacyjnych, ścian nośnych), gzymsów, attyk, balkonów, loggii oraz balustrad. Część tych prac nie została wykonana lub realizowana była jedynie częściowo, w miarę bieżących potrzeb.

Zaniechanie pełnej realizacji zaleceń wynika z planowanego remontu generalnego elewacji, elementów konstrukcyjnych oraz ozdobnych, w tym skorodowanych kratownic z elementami dekoracyjnymi („turbinkami”). W 2024 r. rozpoczęto przygotowania do realizacji tych prac i przeprowadzono postępowanie przetargowe, które anulowano z uwagi na zbyt wysokie ceny ofertowe. W 2025 r. ponownie wszczęto procedurę przetargową. W dniach 29 września – 3 października 2025 r. zaplanowano wizję lokalną z udziałem zaproszonych oferentów z Polski.

- remont żelbetowych kratownic elewacji i arkad
W zakresie niezbędnych remontów Placówka podejmowała bieżące naprawy. Remont żelbetowych kratownic elewacji i arkad w siedzibie Ambasady RP w Nowym Delhi rozpoczęto w 2024 r. Ogłoszono wówczas przetarg, który anulowano z uwagi na zbyt wysokie wartości złożonych ofert. W 2025 r. podjęto ponownie działania w celu przeprowadzenia kolejnego postępowania przetargowego. W załączeniu przekazano Program Funkcjonalno-Użytkowy Remontu żelbetowych kratownic elewacji i arkad w siedzibie Ambasady RP w Nowym Delhi.

(akta kontroli tom IV str. 257-259)

OCENA CZĄSTKOWA

Inwentaryzacja środków trwałych (objętych ewidencją ilościowo-wartościową i ilościową) przeprowadzona według stanu na dzień (24 grudnia 2024 r.) do dnia zakończenia kontroli nie została prawidłowo rozliczona. W Placówce do czasu zakończenia kontroli nie dokonano rzetelnego rozliczenia inwentaryzacji i nie wszystkie jej wyniki ujęto w księgach rachunkowych 2024 r. Nierozliczenie inwentaryzacji prowadzi do braku odzwierciedlenia stanu rzeczywistego w księgach rachunkowych, narusza przepisy uor i w ocenie NIK stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Ambasada dysponowała danymi dotyczącymi stanu technicznego własnych obiektów budowlanych, a wiedza w tym zakresie zawarta była m.in. w protokołach okresowych kontroli stanu technicznego. Część zaleceń pokontrolnych sformułowanych w protokołach z przeglądu pięcioletniego przeprowadzonego w 2019 r została jedynie częściowo zrealizowana, a wykonania części zaleceń zaniechano. Prace remontowe i konserwacyjne koncentrowały się głównie na zabezpieczeniu i utrwaleniu substancji obiektów Ambasady, zahamowaniu procesów destrukcji oraz utrzymaniu ich w stanie technicznym niezagrożającym życiu lub zdrowiu osób, bezpieczeństwu mienia ani środowiska. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli działania Placówki w latach 2020–2025 były ograniczone i niewystarczające w stosunku do potrzeb wynikających z reprezentacyjnej funkcji tych obiektów. W dalszej perspektywie niezbędne jest oszacowanie kosztów doprowadzenia obiektów do stanu w pełni odpowiadającego ich funkcjom użytkowym i reprezentacyjnym, a następnie opracowanie i wdrożenie programu prac budowlano-remontowych i konserwatorskich oraz programu zagospodarowania nieużytkowanych segmentów.

Stan wyposażenia Placówki w składniki majątku trwałego umożliwiał prawidłową realizację zadań określonych dla placówki zagranicznej. Warunki lokalowe pomieszczeń biurowych w Ambasadzie dostosowane były do aktualnej obsady pracowników i pozwalały na realizację. Jednak w ocenie NIK nieracjonalnym działaniem w zakresie gospodarki lokalowej była przedłużająca się procedura w zakresie przeprowadzenia inwestycji polegającej na modernizacji i zagospodarowaniu dwóch budynków obejmujących segmenty A, B i C kompleksu Ambasady. W wyniku tego następowała znacząca degradacja substancji lokalowej oraz samych budynków, którą dodatkowo pogarszały warunki klimatyczne panujące w państwie przyjmującym. Budynki te pozostają niezagospodarowane przez okres ponad 10 lat. Również stan budynku rezydencji i niepodejmowanie działań zmierzających do jego poprawy nie licuje z jej reprezentacyjną funkcją jaką winna pełnić rezydencja. W tym kontekście nieobsadzenie stanowiska odpowiedzialnego za przeprowadzanie inwestycji i remontów było zjawiskiem niepożądanym.

4. Realizacja wydatków na świadczenia przysługujące członkom służby zagranicznej wykonującym obowiązki służbowe w placówce zagranicznej oraz na dodatki zagraniczne.

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą kwota bazowa, w oparciu o którą następowało naliczanie dodatku zagranicznego, dla Republiki Indii w latach 2020-2024 wynosiła 449 Euro, a od dnia 1 stycznia 2025 r. – 573 Euro.

Wysokość dodatku zagranicznego przysługującego członkom służby zagranicznej uzależniona była od wartości mnożnika dodatku zagranicznego,

ustalonego indywidualnie dla danego pracownika w zależności od zajmowanego stanowiska. Dodatek zagraniczny stanowił iloczyn kwoty bazowej oraz ustalonego mnożnika.

Naliczanie wysokości dodatku zagranicznego przysługującego członkom służby zagranicznej oraz terminy ich wypłaty skontrolowano na losowo wybranej próbie 5 osób w latach 2020-2025 I półrocze. Wysokość naliczonych dodatków zagranicznych w 2025 r. była zgodna z art. 51 i 51a ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej²², a w poprzednich latach zgodnie z § 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie dodatku zagranicznego i świadczeń przysługujących członkom służby zagranicznej wykonującym obowiązki służbowe w placówce zagranicznej²³. Dodatki zagraniczne dla poszczególnych członków służby zagranicznej w latach 2020-2025 I półrocze wypłacano terminowo.

(akta kontroli tom IV str. 280-402)

W latach 2020-2025 I półrocze ze środków Placówki pokrywano zasiłek adaptacyjny oraz zwrot kosztów podróży i ryczałt na przewóz mienia osobistego członka służby zagranicznej i członków jego rodziny w związku z odwołaniem członka służby zagranicznej ze stanowiska.

Wysokość naliczonych zasiłków adaptacyjnych i terminowość ich wypłaty zbadano na losowo wybranej próbie 5 członków służby zagranicznej. Analiza wykazała, że w każdym przypadku naliczane były w prawidłowej wysokości. W zbadanych przypadkach naliczone kwoty były wypłacane terminowo.

Wysokość wypłaconych środków na zwrot kosztów pokrycia podróży przesiedleniowej (ryczałt na przewóz mienia osobistego oraz diety) w związku z odwołaniem członka służby zagranicznej zbadano na losowo wybranej próbie pięciu członków służby zagranicznej. We wszystkich analizowanych przypadkach naliczone i wypłacone środki były w prawidłowej wysokości, stosownie do postanowień art. 53a ustawy o służbie zagranicznej, a poprzednio § 11 rozporządzenia w sprawie dodatku zagranicznego i świadczeń przysługujących członkom służby zagranicznej wykonującym obowiązki służbowe w placówce zagranicznej. W zbadanych przypadkach Placówka dokonywała zakupu biletów lotniczych.

(akta kontroli tom I str. 217-235)

Zasady przyznawania lokali mieszkalnych dla członków służby zagranicznej realizujących obowiązki służbowe w Placówce oraz wysokość i terminy wnoszenia kaucji na zabezpieczenie pokrycia szkód i braków zbadano na losowo wybranej próbie pięciu mieszkań. We wszystkich zbadanych przypadkach zawarte były umowy użyczenia. Przekazanie mieszkania każdorazowo odbywało się w oparciu o protokół zdawczo-odbiorczy.

Zgodnie z § 7 ust. 2 rozporządzenia w sprawie dodatku zagranicznego i świadczeń przysługujących członkom służby zagranicznej wykonującym obowiązki służbowe w placówce zagranicznej, powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego przyznanego członkowi służby zagranicznej powinna wynosić: do 75 m² dla pracownika samotnego lub z jednym członkiem rodziny; do 110 m² dla pracownika z dwoma lub trzema członkami rodziny; do 130 m² dla pracownika z czterema członkami rodziny. W zasobach Placówki znajdowało się 18

²² Dz. U. z 2024 r. poz.1691, ze zm.

²³ Dz. U. z 2015 r. poz. 1837.

mieszkań, których powierzchnia wynosiła od 73 m² do 147 m².²⁴ Jedynie jedno mieszkanie będące w zasobach Placówki posiadało powierzchnię wymaganą dla pracownika samotnego lub z jednym członkiem rodziny. Przyznawanie lokali mieszkalnych odbywało się zatem w ramach posiadanego zasobu natomiast powierzchnie mieszkań przekraczały normy określone we wskazanym powyżej przepisie.

(akta kontroli tom II str. 347-352, 368-433)

W zbadanych przypadkach kaucja na zabezpieczenie pokrycia szkód i braków została naliczona w prawidłowej wysokości, wynoszącej wysokość jednego otrzymywanego dodatku zagranicznego przez danego członka służby zagranicznej. Kaucje wnoszone były w miesięcznych ratach poprzez potrącenie właściwej kwoty z dodatku zagranicznego każdego pracownika.

Analiza, na losowej próbie pięciu członków służby zagranicznej, dotycząca terminów wnoszenia kaucji na zabezpieczenie pokrycia szkód i braków, wykazała, że była ona pobierana prawidłowo i zgodnie z terminami wynikającymi z art. 53c ust. 4 ustawy o służbie zagranicznej, a poprzednio z § 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie dodatku zagranicznego i świadczeń przysługujących członkom służby zagranicznej wykonującym obowiązki służbowe w placówce zagranicznej. Spośród pięciu badanych przypadków, kaucje pobrane zostały w pełnej wysokości.

(akta kontroli tom I str. 113-191)

W latach 2020-2025 (I półrocze) członkowie służby zagranicznej, którym przydzielono lokal mieszkalny, pokrywali koszty związane z tym lokalem – opłaty za energię elektryczną oraz za użytkowanie klimatyzacji w formie ryczałtu. Naliczane kwoty potrącane były co miesiąc z przysługującego dodatku zagranicznego. W okresie objętym kontrolą stawki opłat ryczałtowych, na podstawie których naliczano płatności ustalane były przez Kierownika Placówki. W okresie objętym kontrolą stawki ryczałtu nie były aktualizowane zgodnie z obowiązującymi zasadami co zostało szerzej opisane w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom I str. 113-191, tom IV str. 279-365)

W latach 2020-2025 (I półrocze) Placówka wypłacała członkom służby zagranicznej świadczenia przysługujące na członków rodziny, na podstawie art. 53f i 53g ustawy oraz art. 85a pkt 2 ustawy o służbie zagranicznej. W Placówce dokonywano zwrotu kosztów z tytułu opłat za naukę dzieci członków służby zagranicznej w szkołach typu podstawowego i średniego.

W latach objętych kontrolą zwrot wydatków na naukę dzieci przysługiwał łącznie 10 członkom służby zagranicznej przebywającym na Placówce, których dzieci objęte były obowiązkiem szkolnym²⁵.

Analizą objęto zwrot wydatków na naukę dzieci pięciu członków służby zagranicznej. W zbadanych przypadkach stwierdzono zgodność naliczania i dokonywania zwrotów z § 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie dodatku

²⁴ 15 mieszkań dwupoziomowych z czego: 7 mieszkań o pow. 147 m², 3 mieszkania o pow. 138 m² i 5 mieszkań o pow. 127 m² oraz trzy mieszkania jednopoziomowe z tego: jedno o pow. 110 m², jedno 82 m² i jedno 73 m².

²⁵ Sześcioro dzieci w 2025 r. (I półrocze) w 2022 r. w 2021 r. i 2020 r., siedmioro w 2024 r. i 2023 r.

zagranicznego i świadczeń przysługujących członkom służby zagranicznej wykonującym obowiązki służbowe w placówce zagranicznej.

(akta kontroli tom I str. 221-234)

Zwrot kosztów przejazdu wraz z członkami rodziny przebywającymi z nim na stałe w państwie przyjmującym, do kraju i z powrotem w ramach podróży urlopowej, zbadano na podstawie losowo wybranej próby 5 członków służby zagranicznej zatrudnionych w Placówce w latach 2020-2025 (I półrocze). Zgodę na pokrycie kosztów podróży urlopowej każdorazowo na wniosek zainteresowanego, za pośrednictwem Ambasady wydawało Ministerstwo wskazując równocześnie podstawę odbywania podróży urlopowej. Środki na podróż urlopową były przyznawane przez Placówkę i przeznaczane w analizowanych przypadkach na zakupu biletów lotniczych.

(akta kontroli tom I str. 104-112, 221-242)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Stosownie do § 11 ust. 6 *Instrukcji w sprawie gospodarki lokalami mieszkalnymi w placówkach zagranicznych*, wysokość zryczałtowanych opłat powinna być aktualizowana co najmniej raz w roku kalendarzowym. W latach 2020-2025 (do dnia zakończenia kontroli) obowiązujące stawki opłat ryczałtowych, w oparciu o które naliczano opłaty za energię elektryczną i użytkowanie klimatyzacji zostały ustalone zarządzeniem nr 1 Kierownika Placówki z dnia 8 kwietnia 2025 r. natomiast poprzednie zarządzenie obowiązywało od dnia 1 sierpnia 2019 r.

Kierownik Placówki wyjaśnił, że: *dokonywano corocznych analiz, które nie wskazywały na konieczność uaktualniania zarządzenia i stawek ryczałtów. W roku 2025 rozpoczęto naliczanie w zależności od ilości osób zamieszkujących mieszkanie, a nie od metrażu mieszkania, przy czym różnice płatności poszczególnych pracowników nie różniły się znacząco od wartości naliczanych uprzednio.*

(akta kontroli tom IV str. 403-406)

OCENA CZĄSTKOWA

Wypłacane przez Ambasadę środki na dodatki zagraniczne oraz świadczenia przysługujące członkom służby zagranicznej wykonującym obowiązki służbowe w placówce zagranicznej, a także członkom ich rodzin naliczane były w prawidłowej wysokości oraz wypłacane terminowo. Wynajem lokali mieszkalnych z zasobu Placówki następował w oparciu o umowę użyczenia, a mieszkania przekazywano w oparciu o protokół zdawczo-odbiorczy. Od członków służby zagranicznej, którym przyznano lokale mieszkalne pobierano kaucje na zabezpieczenie pokrycia szkód i braków w prawidłowej wysokości. W prawidłowej wysokości pobierane były ryczałtowe opłaty za korzystanie z energii elektrycznej i klimatyzacji w mieszkaniach służbowych. Jednakże należy podkreślić, iż wbrew obowiązkowi wynikającemu z §11 ust. 6 *Instrukcji w sprawie gospodarki lokalami mieszkalnymi w placówkach zagranicznych*, wysokość opłat zryczałtowanych nie była aktualizowana co najmniej raz w roku kalendarzowym. W okresie objętym kontrolą zmiana zarządzenia nastąpiła jedynie jeden raz.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o:

1. Zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej stosownie do przepisów art. 68 ust. 2 pkt 1 w związku z art. 69 ust. 1 pkt 3 uofp, w zakresie zgodności działalności Placówki z przepisami w przedmiocie gospodarowania mieniem oraz przestrzegania zasad prowadzenia i rozliczania inwentaryzacji.
2. Rozliczenie przeprowadzonej w 2024 r. inwentaryzacji, zapewnienie pełnej zgodności ewidencji księgowej z ewidencją analityczną prowadzoną w księgach inwentarzowych.
3. Odzyskanie z części budżetowej 29 – Obrona Narodowa należnych środków z tytułu udziału Ataszatu Obrony w kosztach wspólnych Placówki oraz zapewnienie systematycznego i terminowego wystawiania not rozliczeniowych w celu prawidłowego ujmowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych.
4. Opracowanie i przyjęcie wewnętrznego aktu prawnego regulującego zasady zamieszkania osób zatrudnionych w charakterze pomocy domowych w lokalach pozostających w dyspozycji Kierownika Placówki oraz warunki, na jakich osoby te są zatrudniane przez pracowników Ambasady.
5. Przeprowadzenie niezbędnych prac remontowych i konserwacyjnych w celu zapewnienia należytego stanu technicznego i reprezentacyjnego charakteru obiektów, adekwatnego do funkcji pełnionych przez Ambasadę.
6. Opracowanie i wdrożenie programu zagospodarowania segmentów A, B i C, uwzględniającego ich potencjalne przeznaczenie na współużytkowanie z innymi misjami dyplomatycznymi lub instytucjami międzynarodowymi w celu uzyskania dodatkowych dochodów budżetowych i racjonalnego wykorzystania zasobów Placówki.
7. Gospodarowanie flotą pojazdów służbowych w limitach dotyczących liczby przyznanых etatów samochodowych.
8. Coroczne dokonywanie aktualizacji wysokości opłat zryczałtowanych za zużycie energii w mieszkaniach wynajmowanych przez członków służby zagranicznej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje *prawo zgłoszenia* na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 17 listopada 2025 r.

Kontrolerzy

Mariusz Rycerski

Doradca ekonomiczny

/podpisano elektronicznie/

Łukasz Tur

Główny specjalista k. p.

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor

Stefan Gados

z up. p.o. Wicedyrektor Delegatury

Stanisław Jarzyna

/podpisano elektronicznie/